

10/1/2025

WWW.OOIEVAARS.NL

STICHTING IT
EIBERTSHIEM

Jaarverslag 2024 | H Folkertsma

2024 *Kan de boeken in als een goed jaar voor de ooievaars in onze*

regio en ook als een bijzonder jaar. De natte start was evenals in 2023 gunstig voor de voedselvoorziening en zorgde voor een mooi gemiddeld aantal jongen. De extreme kou en neerslag deed zo rond Pinksteren wel een forse aanslag op dat aantal. Zo viel er op 1 ste pinksterdag rond Buitenpost ruim 100 mm regen en dit ging ook gepaard met een vracht aan hagelstenen. Van de 6 nesten in de directe omgeving legden alle jongen het loodje op 1 jong na. Dat leert ons weer hoe groot en dramatisch de invloed van het weer kan zijn.

Maar het mag wel iets.....

Ook het afgelopen jaar zou er wel iets meer nuance mogen zijn, dit geldt in zijn algemeenheid maar zeker voor de ooievaar.

Even een voorbeeld: Een wetenschapper is samen met een schapenboer onderweg in zijn auto, als ze een groepje schapen zien lopen. De schapenboer zegt, nou die 3 zijn alweer geschoren. Nou zegt de wetenschapper, dat weet ik nog niet zeker. Hoezo weet je dat niet zeker, is de reactie van de schapenboer. Nou zegt de wetenschapper, De kant die wij zien is geschoren, of dat voor de andere kant ook geldt is nog maar de vraag. De schapenboer schudt zijn hoofd van verbazing, ooit meegemaakt dat iemand een schaap voor de helft scheert? Nee dat niet zegt de wetenschapper, maar ja je kunt nooit weten, dus zeker weet je het niet.

Zo'n reactie gaat wel erg ver maar het begint met de feiten zo goed mogelijk te kennen. Het verschil kunnen zien tussen de werkelijkheid en onze interpretatie van de werkelijkheid. Tussen dat wat is en dat wat zou moeten zijn. We denken vaak dat we weten hoe het zit, maar vaak zien we niet wat er te zien is, we zien vooral wat we denken. Nog geen 5 % van wat we zien is gebaseerd op onze feitelijke waarneming. En wat de mens in verwarring brengt zijn niet de feiten maar de meningen over die feiten.

In de rubriek de mooiste foto van Nederland plaats iemand eind augustus een foto van een 20-tal ooievaars, ieder op 1 lantaarnpaal. Een plaatselijke politicus schrijft daarop; de grootste rovers, er zijn nu 1800 paar ooievaars met elk 4 jongen en die eten elke dag 4 weidevogels, dat zijn bijna 10.000 op 1 dag, dus geen wonder dat de weidevogels verdwijnen.

In het tijdschrift Vanellus gaat het in de rubriek Wachtwoord over een jonge clubbestuurders van de vogelwacht en een tal gedreven na-zorgers en uiteraard komt predatie ook ter sprake. Citaat: De predatoren welke op de camera werden vastgelegd waren onder andere zes vossen en drie wasbeerhonden. Het ergste voor 1 van de bestuursleden was; 20 ooievaars op een rij op zoek naar hapjes.

Daarom even een reactie op deze 2 stukjes in kader.

Alle onderzoeken tonen aan dat ooievaars kleine prooidieren eten. Regenwormen staan op nummer 1 van hun menu en verder eten ze slakken, kevers, muizen en mollen en soms ook ratten.

Eind augustus zijn alle jonge ooievaars al op trek en gemiddeld genomen brengt in Nederland 1 ooievaarspaar nog geen 2 jongen groot en eind augustus zijn er ook geen jonge weidevogels meer en heeft iemand in Nederland ooit gezien dat een ooievaar een grutto of Kievit in de lucht vangt??? Maar als politicus wel beweren dat de ooievaars 10.000 weidevogels eten per dag. Verdiep je in de feiten en leer rekenen! En verder is het jammer dat mensen van de vogelwacht niet de rapporten lezen waar de wachten en BFVW zelf om vragen, want Altenburg en Wymenga hebben toch echt wel feiten op papier gezet wat de predatiedruk van ooievaars betreft. Kortom: Op naar de nuance.

Resultaten 2024.

De weersomstandigheden waren in het vroege voorjaar zeer gunstig want het was uitzonderlijk nat en dat is altijd goed voor de voedselvoorziening van de ooievaars. Als de jongen echter wat groter worden en een week of 4 oud zijn dan zit je zeker niet te wachten op extreem nat en koud weer, want dat kan funest zijn (zie inleiding). En de omstandigheden waren zo rond eind mei, begin juni toch echt wel dramatisch te noemen. Op onze jaarlijkse ringdag op 13 juni werden we eigenlijk dan ook aangenaam verrast door de onverwacht goede resultaten, in het licht van de genoemde weersomstandigheden. In Earnewâld troffen we op 20 nesten nog 29 jongen, waarvan we er 20 van een ring konden voorzien. In Beetsterzwaag en omgeving troffen we op 56 nesten 81 jongen en daar zijn er 51 geringd. (Je kunt nu eenmaal niet bij elk nest komen met hoogwerker en/of ladder) In heel Fryslân tellen we nu ruim 200 nesten en in heel Nederland ligt de schatting rond de 1900 nesten.

Census 2024.

Het afgelopen jaar is weer een zogenaamd census jaar, wat 1 x per 10 jaar gehouden wordt en waarbij wereldwijd de ooievaars geteld worden. We verwachten daar eind 2025 meer van te horen en we zijn uiteraard erg benieuwd hoe het internationaal gaat met de getalsontwikkeling van de ooievaars. Voor Nederland en ook voor Fryslân zal de stijging van het aantal ooievaars zo rond de 100% liggen, dat zal geen verrassing zijn maar voor andere met name ook Europese landen kan dat beeld er heel anders uit gaan zien. Zo is de verwachting dat de populatie in bijvoorbeeld Polen (het ooievaarsland bij uitstek) toch zeker met meer dan 25 % gedaald is.

Vieren.

*Er valt in 2025 ook wat te vieren, want op 8 mei bestaan we dus 45 jaar. Is er ook feest? Jazeker, want rondkijkend in de natuur is het wat de ooievaars betreft natuurlijk een groot feest. Van 0 broedparen in 1980 (het laatste broedgeval was in 1972) naar 200 in 2025, dat is meer dan feest, dat is echt groot **FEEST**. Voor ons als Stichting It Eibertshiem geeft dat een enorme voldoening en we zijn dan ook ontzettend dankbaar voor de inzet van velen welke dit provinciaal, landelijk en internationaal mogelijk hebben gemaakt.*

Verder is het ook een feest om vast te stellen dat duizenden mensen met ons genieten van de ooievaars want dat zien en horen we en de cijfers van onze website en Facebook geven dit ook aan. Via onze webcam kijken veel mensen mee in ons ooievaarsnest en op de website komen jaarlijks ruim 100.000 bezoekers en ook via Facebook krijgen onze ruim 160.000 volgers de mooiste beelden van de ooievaars te zien.

Verrassend/bijzonder.

Dit najaar werden we verrast door de bomkap in onze eigen gemeente Tytsjerksteradiel.

Tijdens een ochtendwandeling ontdekte 1 van onze stichtingsleden dat men druk aan het kappen en zagen was in Earnewâld maar de eerste indruk was dat men de bomen met ooievaarsnesten netjes ongemoeid liet. Echter op de terugweg een kwartietje later lag de boom met nest toch om. Uiteraard werden de medewerkers aangesproken en die vertelden dat ze voordat ze de boom velden nog gebeld hadden met de gemeente met de vraag of dat echt de bedoeling was, omdat er een nest in zat. Antwoord: Ja die moet ook om.

Reden genoeg om met de verantwoordelijke te bellen en de uitleg was: roofvogelnesten zijn beschermd maar ooievaarsnesten niet. Na gesputter van onze kant volgde de opmerking: Als u bewijzen kan dat het niet mag dan gaan we over tot compensatie. Die opmerking moest wel even landen! Dat is zoiets als door rood licht rijden en als je staande wordt gehouden tegen de agent zeggen van: Als u kunt bewijzen dat het niet mag, dan betaal ik de bekeuring. Bovendien verwacht je juist van de gemeente waar je al 45 jaar gevestigd bent met tal van ooievaarsnesten dat juist die uitstekend op de hoogte zijn. Uiteindelijk erkende men de fout en is het deels goed gekomen. Deels omdat het kwaad al was geschied natuurlijk. Verrassend dus.

Ik fotografeer natuurlijk al vele jaren en ik heb dan ook al duizenden foto's van ooievaars. Dit voorjaar kreeg ik in Noord-Nederland echter een heel bijzonder exemplaar voor de lens, iets wat ik nog nooit eerder gezien had. Een bijna wit exemplaar. Zeker als hij ging vliegen leek hij echt helemaal wit. (Zie foto voorkant) De foto's gingen dan ook de hele wereld over. En grappig, van mijn Duitse collega's kreeg ik nog een foto van een gevlekte ooievaar.

Ooievaars en biodiversiteit.

De afgelopen jaren reikten we een prijs uit aan agrariërs welke inzet toonden richting het herstel van de biodiversiteit om te komen tot kruidenrijk grasland. Het verbeteren van het ecosysteem, waar ook de ooievaar gebruik van maakt, wordt hiermee versterkt en wij zijn dan ook overtuigd van de kansen hiervoor in het maatschappelijke veld. In de Leeuwarder courant van 24 november 2024 werd dit nadrukkelijk onderstreept.

Het project Friese Vitale Bodem, werkte de afgelopen 4 jaar samen met 12 boeren en tuinders en middels kennisbijeenkomsten werden ze deelgenoot van de zoektocht naar meer vitaliteit in de bodem. Belangrijke inspiratiebron daarbij was/is het boek van Gabe Brown; Rijke Grond.

Brown schrijft daarin dat toen hij 40 jaar geleden begon in het Amerikaanse Midwest de wormen ontbraken in de grond aldaar. En als hij nu kijkt naar een gemiddelde vierkante meter Nederlands weiland met enkel raaigras dan is de diversiteit die je in de woestijn aantreft groter! Kortom we realiseren ons veel te weinig dat de diversiteit aan plantensoorten en het bodemleven de gezondheid bepalen van de dieren die ze houden. Het landbouwsysteem is mislukt en het argument dat men dit doet om de wereld te voeden is idioot. Gelukkig is er veel aan het veranderen en de belangstelling voor bodemgezondheid is mindblowing de laatste tijd, aldus Gabe. Over veel dingen worden we het niet eens maar laten we de aandacht richtten op waar we het wel over eens zijn. We willen allemaal schone lucht, we willen allemaal schoon water, we willen allemaal voedsel vol gezonde bestanddelen. We willen allemaal deel uitmaken van een levendige gemeenschap. En dat kan allemaal het resultaat zijn van een gezonde herstellende landbouw. Amen. Dat laatste woord stond er niet maar het leek mij toe dat, dat hier wel erg passend is.

Tot slot.

Earrebarrefreonen

Beste ooievaarsvrienden

Liebe Storchenfreunde

La Cigüena

Dear Stork friends

Chers amis, chères amies des cigognes

Rakan-rakan bangau yang dihormati

Teman-taman bangau yang terkesih

Dradzy bociani przyjaciele

Queridos amigos cegonhas

Saxiib Xuurta gacaliye

Miele gandrai draugai,

Blijven wij ons inzetten voor de ooievaar en het herstel van zijn leefgebied en alles wat daarmee samenhangt en we hopen dat u allen dan kunt blijven genieten van deze prachtige vogels.

